

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
ΙΕΡΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΝΑΟΣ
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ

ΤΑ ΙΕΡΑ ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ ΧΡΕΟΣ ΤΙΜΗΣ ΚΑΙ ΑΓΑΠΗΣ

Το ιερό Μνημόσυνο είναι μια ακολουθία της Αγίας μας Εκκλησίας που τελείται για την ανάπαυση των ψυχών των κεκοιμημένων αδελφών μας. Η λέξη «μνημόσυνο» προέρχεται από το ρήμα «μνημονεύω» που σημαίνει «θυμάμαι». Επί της ουσίας, με τα ιερά Μνημόσυνα ενθυμούμαστε προσευχητικά τους κεκοιμημένους και παρακαλούμε τον Θεό να τους έχει και στη δική Του «μνήμη», δηλαδή να τους αναπαύσει αιωνίως στη Βασιλεία Του. Έτσι, τιμούμε τη μνήμη των αγαπημένων μας και εκφράζουμε την αγάπη μας προς αυτούς με έναν τρόπο πνευματικό που ξεπερνά τα όρια του χρόνου και του θανάτου.

Η τέλεση των Μνημοσύνων αποτελεί αρχαία εκκλησιαστική παράδοση. Από τους πρώτους χριστιανικούς αιώνες οι πιστοί συγκεντρώνονταν για να προσευχηθούν υπέρ των κεκοιμημένων, να διαβάσουν την Αγία Γραφή και να τελέσουν τη Θεία Ευχαριστία (Θεία Λειτουργία) στη μνήμη τους.

Σύμφωνα με πολλές μαρτυρίες από την Παράδοση της Εκκλησίας, τα Μνημόσυνα ωφελούν τους κεκοιμημένους σε όποια πνευματική κατάσταση κι αν βρίσκονται. Τους προσφέρουν αναψυχή και παρηγορία, ενώ παράλληλα αποτελούν ικεσία προς τον Θεό για να δείξει έλεος και να σώσει τα πλάσματά Του κατά την ημέρα της Μελλούσης Κρίσεως.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΚΑΙ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Το Μνημόσυνο είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με τη Θεία Λειτουργία. Δεν είναι απλώς μια προσευχή για τον κεκοιμημένο, αλλά προσφορά Θείας Λειτουργίας για την ανάπαυσή του. Γι' αυτό και οι οικείοι του θανόντος προσφέρουν τα δώρα της αναιμάκτου Θυσίας, τον άρτο (πρόσφορο) και τον οίνο (κρασί).

Η τέλεση Θείας Ευχαριστίας είναι και η μεγαλύτερη βοήθεια που μπορούμε να προσφέρουμε στους κεκοιμημένους μας. Μέσα στο «Ποτήριο της Ζωής», μέσα στο Αίμα της Θυσίας του Κυρίου, βυθίζεται η «μερίδα» του κεκοιμημένου (το μικρό τεμάχιο άρτου που συμβολίζει τον θανόντα) και μνημονεύεται το όνομά του, προκειμένου να ενωθεί μυστηριακά με τον Χριστό και να έλθει σε κοινωνία μαζί Του, μετέχοντας έτσι στη θεϊκή αγάπη Του και στη χαρά της Βασιλείας Του.

Μάλιστα στη Θεία Ευχαριστία μυστηριακά κοινωνούμε κι εμείς με τους κεκοιμημένους, αφού όταν μεταλαμβάνουμε, συναντιόμαστε και ενωνόμαστε μαζί τους μέσα στο Σώμα Χριστού. Γι' αυτό και υπάρχει η ευλαβής συνήθεια να κοινωνούμε στο Μνημόσυνο του κεκοιμημένου οικείου μας, εφόσον βέβαια πρωτύτερα έχουμε εξομολογηθεί και έχουμε λάβει την έγκριση του πνευματικού μας.

ΤΟΠΟΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΣ ΤΕΛΕΣΗΣ ΤΟΥ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΥ

Το Μνημόσυνο τελείται μέσα στον Ιερό Ναό και εντός της Θείας Λειτουργίας ή επισυναπτόμενα μετά το πέρας αυτής. Σύμφωνα με την Παράδοση τελείται στις σαράντα ημέρες και κατά την ετήσια επέτειο. Ωστόσο, οι συγγενείς δεν εμποδίζονται να τελούν Μνημόσυνο και άλλοτε για την ωφέλεια της ψυχής του κεκοιμημένου.

Εκτός από τα ατομικά Μνημόσυνα, η Εκκλησία έχει ορίσει και ιδιαίτερες ημέρες προσευχής για τους κεκοιμημένους. Στο πλαίσιο αυτό η ημέρα του Σαββάτου κάθε εβδομάδα είναι αφιερωμένη στη μνήμη των κεκοιμημένων, γι' αυτό και είναι προτιμητέο τα μνημόσυνα να τελούνται το Σάββατο. Επίσης, είναι και τα λεγόμενα «Ψυχοσάββατα» (το Σάββατο προ της Απόκριω και της Πεντηκοστής) όπου μνημονεύονται γενικώς όλοι οι κεκοιμημένοι από την αρχή της ανθρωπίνης ιστορίας.

ΤΟ ΚΟΛΛΥΒΟ

Για την τέλεση του Μνημοσύνου χρειάζεται απαραίτητως και προσφορά κολλύβου (βρασμένο σιτάρι με ζάχαρη και ξηρούς καρπούς), το οποίο συμβολίζει την ανάσταση των νεκρών. Όπως ο σπόρος του σιταριού που δάπτεται μέσα στη γη και πεθαίνει, ανασταίνεται και φέρνει καρπό, έτσι και το νεκρό σώμα του ανθρώπου που δάπτεται στη γη, πρόκειται να αναστηθεί άφθαρτο και ανακαινισμένο κατά τη Δευτέρα Παρουσία του Κυρίου στο τέλος της ιστορίας (1ω.12,24-Α΄ Κορ. 15,42).

ΤΟ ΤΡΙΣΑΓΙΟ

Στην Ορθόδοξη Παράδοσή μας εκτός από το Μνημόσυνο έχουμε και το «Τρισάγιο», που είναι μια σύντομη προσευχή για την ανάπαυση της ψυχής του κεκοιμημένου. Σε αντίθεση με το Μνημόσυνο, μπορεί να τελεστεί και εκτός του ιερού Ναού (π.χ. επί του τάφου), αλλά και σε οποιαδήποτε στιγμή. Ωστόσο, δεν υποκαθιστά το Μνημόσυνο που θεωρείται αναγκαίο για τη βοήθεια της ψυχής.

Σύμφωνα με την Παράδοση, τέλεση Τρισαγίου προβλέπεται και σε ορισμένες χρονικές περιόδους από τον θάνατο, οι οποίες έχουν πνευματικό και συμβολικό χαρακτήρα. Θα λέγαμε ότι αποτελούν σταθμούς μνήμης των κεκοιμημένων. Αναφέρονται ακολούθως:

- Στις τρεις ημέρες (τριήμερα) επί του τάφου,
- στις εννέα ημέρες (εννιάμερα),
- στις σαράντα ημέρες, όπου τελείται και το 40ήμερο Μνημόσυνο,
- στους τρεις μήνες (τρίμηνα),
- στους έξι μήνες (εξάμηνα)
- στους εννέα μήνες (εννιάμηνα)
- και στην ετήσια επέτειο, όπου τελείται και Μνημόσυνο.

ΤΕΛΕΙΤΑΙ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΤΑΦΟΥ;

Στις μέρες μας συναντάται και το φαινόμενο να ζητούν οι συγγενείς την τέλεση Μνημοσύνου επί του τάφου. Αυτό είναι απόρροια άγνοιας ή εκκοσμίκευσης του χριστιανικού φρονήματος και παρεκκλίνει από την Ορθόδοξη Παράδοση. Αφού, όπως προαναφέραμε, Μνημόσυνο σημαίνει προσφορά. Θεία Λειτουργίας και μνημόνευση κατ' αυτήν. Συνεπώς, επί του τάφου μπορεί να τελεστεί μόνο Τρισάγιο, το οποίο βέβαια δεν υποθιστά το Μνημόσυνο.

Η ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΩΦΕΛΕΙΑ ΤΩΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΩΝ

Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι τα μνημόσυνα δεν ωφελούν μόνο τους κεκοιμημένους, αλλά και εμάς τους ζώντες. Διότι καλλιεργούν στη συνείδησή μας τη μνήμη του θανάτου, η οποία δεν πρέπει να είναι πηγή φόβου, αλλά πνευματικής αφύπνισης και προετοιμασίας, καθώς μας υπενθυμίζουν ότι η ζωή μας είναι προσωρινή και ότι χρειάζεται να αγωνιζόμαστε για την αιώνια σωτηρία μας.

Καλό είναι στην καθημερινή μας προσευχή να θυμόμαστε και τους κεκοιμημένους και να κάνουμε έργα ελεημοσύνης για την ανάπαυσή τους, όπως είναι η παράθεση γεύματος σε απόρους.

ΥΛΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΛΕΣΗ ΘΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ - ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΥ

Κατά την παραμονή της Θείας Λειτουργίας, οι οικείοι θα πρέπει να προσκομίσουν τα κάτωθι:

- Πρόσφορο (ει δυνατόν ζυμωμένο από τους ιδίους)
- Νάμα (κρασί για τη Θεία Κοινωνία)
- Τρία κεριά Αγίας Τραπέζης
- καρβουνάκια (μεγάλο μέγεθος) & λιβάνι

Ανήμερα νωρίς το πρωί:

- Κόλλυβο

Αν η οικογένεια επιθυμεί στολισμό με άνθη, μπορούν να τοποθετηθούν σε ανθοδοχεία που διαδέτει ο Ιερός Ναός. Διαφορετικά, επιτρέπονται μέχρι δύο ανθοστήλες μεσαίου μεγέθους.

ΠΟΤΕ ΔΕΝ ΤΕΛΟΥΝΤΑΙ ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ:

- Από το Σάββατο του Λαζάρου μέχρι και την Κυριακή του Θωμά.
- Στις Δεσποτικές και Θεομητορικές εορτές.
- Στην εορτή της Υψώσεως του Τιμίου Σταυρού.
- Κατά τις ημέρες της Μ. Τεσσαρακοστής εκτός Σαββάτου και Κυριακής.

ΔΗΛΩΣΗ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΥ

- Το Μνημόσυνο δηλώνεται στον Ιερό Ναό σε συγκεκριμένη ημέρα και ώρα, κατόπιν συνεννόησης με τους ιερείς.
- Οι ιερείς αναλαμβάνουν να σας ενημερώσουν για ό,τι χρειάζεται να γνωρίζετε σχετικά με την τελετή.
- Ο Ιερός Ναός διαδέτει αίθουσα για προσφορά του καθιερωμένου καφέ. Η κράτηση θέσεων γίνεται σε συνεννόηση με τους ιερείς. Τα έσοδα διατίθενται για τη λειτουργία των συσσιτίων των απόρων της Ενορίας μας.

Η ΟΥΡΑΝΙΑ ΠΑΤΡΙΔΑ ΜΑΣ

Αγαπητοί αδελφοί, ας θυμόμαστε ότι ο θάνατος δεν είναι το τέλος της ζωής μας, αλλά η αρχή της Αιώνιας Ζωής κοντά στον Θεό. Είδη ο Κύριος να αναπαύει τις ψυχές όλων των κεκοιμημένων αδελφών μας και να μας αξιώσει να τους συναντήσουμε ξανά στη χαρά της Βασιλείας Του!